

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v soboto, 9. julija 1932.

Štev. 77.

Mogoč izhod iz denarne krize

Propagatorji nemogoče in škodljive inflacije govore neprestano, da je pri nas okoli dve milijardi dinarjev odtegnjenih prometu, ker hranijo vlagatelji iz nezaupanja do denarnih zavodov raje svoj denar doma, magari tudi v nogavicah, kakor pa da bi ga zaupali denarnim zavodom in s tem omogočili, da bi njih denar oplajal naše gospodarstvo. Čeprav govore propagatorji inflacije silno kategorično o teh dveh milijardah, je pa vendar več kot dvomljivo, če je v resnici ves v bankah in denarnih zavodih dvignjeni denar tudi v resnici odtegnjen narodnemu gospodarstvu. Izkušnja uči, da so mnogi dvignili denar v denarnih zavodih samo zato, ker so smatrali, da je njih denar bolj varno naložen v investicijah, ko pa v denarnih zavodih. Zato vidimo tudi to navidezno čisto nemogočo resnico, da kljub silni denarni krizi vendarle ni čisto prenehala gradbena delavnost in da vsaj zasebniki precej zidajo. Iz tega sledi da ljudje nikakor nočejo držati denarja doma, temveč da so prav radi pripravljani naložiti denar v investicije, ki jih smatrajo za varne.

To dobro voljo ljudi bi bilo treba temeljito izkoristiti in zdi se nam, da se v tem pogledu stori mnogo premalo. Tako je na primer čisto gotovo, da je pri nas prostora še za celo vrsto novih podjetij, ki bi bila zelo dobičkanosna, če bi bila dobro vodena. To so predvsem podjetja, ki bi izdelovala stvari, ki so pri nas nujno potrebne, a se uvažajo iz tujine. V vsaki statistiki našega uvoza so ti predmeti navedeni in ni težko dognati, kateri od teh izdelkov bi se mogli pri nas najrentabilnejše izdelovati.

Seveda pa bi bilo storiti še vse polno drugih stvari, da bi imeli ljudje res zaupanje do novih investicij in da bi potem zaupali svoj denar za ustanovitev novih podjetij. Tako bi se moral s sodelovanjem gospodarskih slojev, vlagateljev in države do podrobnosti izdelati dobro preudarjen načrt za izvedbo teh investicij. Nadalje bi bilo potrebno, da bi pri tej akciji aktivno sodelovala država in tudi zainteresirana samoupravna telesa, da bi se na ta način lažje pritegnilo zasebnike. Država bi nadalje morala jamčiti za primerno obrestovanje od privatnikov vloženega denarja ter bi morala novim podjetjem tudi za vrsto let priznati davčne olajšave. To bi storila tem lažje, ker bi nove investicije itak povečale dohodek državnih neposrednih davkov, ki so vendar temelj državnih financ. Tudi s primernimi carinami bi mogla država novim podjetjem zagotoviti rentabilnost.

Ne na zadnje pa bi se moralo gledati na to, da favoriziranje novih podjetij ne bi pomenilo nobene škode za konsumente. Prekomerni dobički novih podjetij, ali pa njih slabi izdelki bi nujno zmanjšali kupno moč konsumenta, s čimer bi se denarna kriza le še poostriala, ne pa ublažila. Zato bi bilo treba gledati na to, da bi bili novi izdelki v vsakem pogledu prvovrstni in če bi bilo treba v ta namen dobiti strokovnjake iz tujine, bi se moralo te tudi poklicati. V tem pogledu ne bi smeli biti prav nič malenkostni.

Zelo privlačno bi tudi bilo, če bi se nova podjetja ustanavljala v krajih, kjer bi se največ dobilo denarja od zasebnikov. Ljudje vse raje posodijo svoj denar za podjetje, ki ga imajo pred očmi, kakor pa fabriki, ki se zgradi v kraju, ki ga še nikdar niso videli. Omenjamo to, ker se nekateri še vedno niso tresli one glupe misli, da v obmejnih pokrajinah ne sme biti novih fabrik.

Ni pa niti izključeno, da bi za tako dobro prevdarjene investicije dobili denar tudi iz tujine. Vsaj v tujini ne primanjkuje denarja in nizka obrestna mera v vseh državah z nakopičenim kapitalom priča, da je nasprotno denarja preveč. Zato ni iz-

ključeno, da bi dobili zasebniki za nova podjetja, ki imajo ves pogoj za prosperiteto, tudi kredit, ki ga vsled političnih vzrokov javna telesa ne morejo dobiti. Tudi kapitalisti niso pri posojanju svojega denarja prav nič sentimentalni in za nje je merodajen le dobiček, ki ga morejo doseči in varnost, ki se jim nudi za njih denar. Tako vidimo, da se najbolj zagrizeni pristaši kapitalističnega reda prav nič ne pomišljajo posoditi svoj denar tudi boljševiski in antikapitalistični Rusiji, če jim to kaže. Zato pa mislimo, da ni izključeno, da bi mogli za privatne investicije dobiti tudi tuj denar.

Voljo do bank nezaupljivih vlagateljev, da vložijo svoj denar v sigurne investicije, je treba pričeti izkoriščati in v tem je mogoč izhod iz denarne stiske. Obenem pa bi morala gledati država na to, da poravnava svoje obveznosti do raznih dobaviteljev in potem bo tu takoj tudi dovolj denarja za investicije. Na vsak način pa se more nekaj narediti, da se zmanjša denarna kriza, ker najslabše, kar sploh more biti, je to, da se nič ne dela in s prekrižanimi rokami gleda, kako zastaja gospodarsko življenje. In te apatičnosti je že bilo dovolj in zato iz mrtvila ven v pozitivno ustvarjanje.

Pojasnilo o ležarinskem roku

Na podlagi čl. 23. predloga zakona o splošni carinski tarifi in po zaslišanju carinskega sveta je g. minister za finance izdal glede porabe čl. 18. predloga zakona o splošni carinski tarifi nastopno pojasnilo in navodilo:

»Rok ležarine prostega vskladiščenja treh dni, predviden v čl. 18. predloga zakona o splošni carinski tarifi, pričena teči od dne, ki sledi dnevu, katerega je carinarnica vročila po čl. 26. carinskega zakona izročilcu blaga duplikat nakladnice, odnosno za blago odano carinarnici brez nakladnice (čl. 17. carinskega zakona) revers in tovarni list. Ako ta dan pade na nedeljo ali praznik, ob katerih carinarnice ne poslujejo, odnosno sledi več takih dni zapored, se začne rok šteti od nastopnega poslovnega dne. Ako bi na tretji dan ležarine prostega roka padla nedelja ali

praznik ali več takih dni zapored, se šteje za tretji dan prvi poslovni dan, ki sledi nedelji ali prazniku.

Na unikatni in duplikatu nakladalnice, odnosno na reverzu in prijavi, spremnici itd. se potrdi s podpisani predajatelja in naslovnika poleg prejema blaga po čl. 20. carinskega zakona tudi dan in ura, ko je predajatelj prejel duplikat nakladalnice, revers ali vozni list.

Carinski organi, določeni za sprejem blaga, so dolžni, da izročijo najkasneje še istega dne, ko prejmejo blago, predajatelju blaga duplikat nakladalnice, revers ali vozni list, carinski organi pa, ki so določeni za taksacijo deklaracij, morajo pripomniti na unikatni in duplikatu, zakaj se ležarina ni pobrala in katere dni ležarine prostega roka carinarnica ni poslovala.

Podaljšanje roka za obnovitev obrtnih pravic

Na predstavitve gospodarskih zbornic je ministrstvo trgovine in industrije odredilo, da se trimesečni rok za obnovitev obrtnih pravic, pridobljenih po prejšnjih zakonih, ki je potekel dne 9. junija t. l. podaljša še za tri mesece, to je do 9. septembra t. l. Prijave, ki se vložijo po 9. juniju t. l. se morajo kolkovati s kolkom za 5 Din, priloge (to je prepisi dosedanjih obrtnih listov) pa s kolkom za 2 Din. Po 9. septembru t. l. bodo obrtna oblastva v zmislu § 456 odst. 3 zakona o obrtnih razveljavila vse obrtne pravice, pridobljene po prejšnjih zakonih, ki se ne bi prijavile, odnosno obnovile tudi v podaljšanem roku. — Pozivamo vse prizadete, ki so zamudili prejšnji rok za obnovitev obrtnih pravic, da vsaj v podaljšanem roku v lastnem interesu zadoste zahtevam zakona, da se ognejo neljubim posledicam.

Dolгови Jugoslavije

Finančno ministrstvo je objavilo pregled jugoslovanskih konsolidiranih dolgov. Iz tega pregleda posnemamo.

Vsi naši tuji dolгови znašajo, 32.763 milijonov dinarjev, za katere je treba letno plačati annuitet in obresti 1.277 milijonov dinarjev. Netranji dolg naše države pa znaša 6.020 milijonov in obrestna služba za nje pa 306 milijonov dinarjev. Državni dolgov obremenjujejo torej letno naš proračun za 1583 milijonov dinarjev, kar je precej visoko z ozirom na naš proračun, kar pa za našo državo ni bilo posebno težko breme, dokler je plačevala Nemčija reparacije, kar je znašalo okoli 800 milijonov Din letno.

Od tujih dolgov dolgujemo največ Angliji, namreč 6.667 milijonov, potem Ameriki 3.463 milijonov, Franciji 2.228 milijonov, po Dawesovem načrtu 2098 in kot del bivšega avstro-ogrškega dolga 3.002 milijona dinarjev. Vsi ti dolгови in še nekateri manjši so naši vojni dolгови.

Povojni dolgi so znatno nižji in znašajo okoli 6 milijard. Največje postavke v povojnih dolgovih so: Blairovo 8 in 7 odstotno 2.507, mednarodno stabilizacijsko posojilo 2.248, dolg za Južno železnico 2.228 in dolg iz leta 1928 v višini 1.236 mil. Din.

Skupni davek na monopolske predmete

Davek na poslovni promet se pobira samo na monopolske predmete, za katere ni uradno določena prodajna cena. Glede monopolskih predmetov, za katere se cena določa v prosti konkurenci, je nastal dvom, ali je na te predmete plačana monopolska taksa pri pobiranju prometnega davka odbitna ali ne. Spričo tega je ministrstvo za finance izdalo sledeče pojasnilo: »Po čl. 6. zakona o davku na poslovni promet z dne 31. januarja 1922. se iz osnove za pobiranje skupnega davka izločajo državne davščine. Ker tudi monopolske takse spadajo med državne davščine, se morajo pri pobiranju skupnega davka na carinarnicah ob uvozu blaga tudi one upoštevati.«

Predvojnih dolgov imamo le okoli 5 milijard, od notranjega dolga pa gre največ za obveznice vojne škode in sicer 4.514 milijonov dinarjev.

Iz tega kratkega pregleda dolgov se najjasneje vidi, da Jugoslavija ne more pogrešati nemških reparacij in to niti v tem primeru, če bi se nam zbrisali vsi vojni dolгови, ko se tudi večinoma vsi naši povojni dolгови šli za obnovo zemlje in bi morali tudi ti biti poravnani iz reparacij, pri čemur pa bi vse ogromne žrtve na krvi ostale neporavnane.

Pripominjamo samo še, da bi tudi po Youngovem načrtu morala dobiti Jugoslavija od Nemčije več, kakor pa znašajo vsi njeni državni dolгови. Dokaz več, da se Jugoslavija ne more kar tako odreči nemškim reparacijam in to tem manj, ker bi se to zgodilo le v korist onih velekapitalistov, ki so iz prevelikega pohlepa po čezmernih obrestih posodili povojni Nemčiji denar, ki je sedaj v nevarnosti.

SPREJEMI STRANK V MINISTRSTVU TRGOVINE IN INDUSTRIJE

Minister trgovine in industrije g. Ivan Mohorič sprejema stranke samo v torkih in petkih od 11. ure dalje. Za sprejem se je prijaviti v kabinetu najkasneje ob istih dneh do 11. ure.

Gospodarska stiska ni za nas učiteljica

Ljubljanski podjetnik je nujno potreboval od nekega ljubljanskega urada potrdilo, da je vložil neko prošnjo. Na uradu pa so mu povedali, da mu takšnega potrdila ne morejo izdati, pa čeprav vedo, da je vložil to prošnjo. Kajti vse mora iti lepo uradnim putem in če hoče dobiti željeno potrdilo, mora najprej vložiti kolekovano prošnjo, da se mu tako potrdilo izda, narkar bo dobil čez kakšnih štirinajst dni potrdilo tudi v roke. Takšnih in podobnih zgodb doživljajo naši trgovci in podjetniki dan za dnevom in ne preostane jim nič drugega, ko da potrpe in se potolažijo s pregovorom, da je potrpljenje božja mast. Je pa seveda to silno slaba tolažba, kajti v tem pretiranem birokratizmu je za trgovca in podjetnika velika materialna škoda, ki je tem bolj občutna v današnji hudi gospodarski stiski. Kakor pa vse kaže, mi sedanje stiske še ne občutimo dovolj močno, ker drugače bi vendar skušali odpraviti vse napake, ki nas tarejo. Pravijo vendar, da sila kola lomi, da je stiska najboljši učitelj, a pri nas žalibog skoraj nikjer ne vidimo volje in prizadevanja, da bi se iz stiske kaj naučili.

Tako na primer vidimo, da tisti pretirani birokratizem še silno močno živi in da celo postaja vedno življeji, ker dobiva vedno novo silo v številnih novih naredbah in pravilnikih. Sploh je teh naredb in pravilnikov že toliko, da se že komaj verzirani pravniki spoznajo v tem pragozdu zaknih določb. Skoraj izgleda tako, ko da nas je gospodarska stiska naučila ravno to, da silno mnogo pisarimo, tako silno se je namreč pomnožilo vse delo v uradih, mesto da bi pričeli delati. Odličnost vsake uprave je v tem, da je čim bolj enostavna ter priprosta, pri nas pa se kvalificira uprava kot dobra šele takrat, kadar je za vsako najmanjšo stvar uveden formular. In če se giblje ta formular še po točno predpisani in čim daljši uradni poti, da spremlja tudi najmanjši akt cela pola uradnih pečatov, potem je po mnenju pretiranih birokratov dosežen že višek popolnosti v upravnem poslovanju. V resnici pa je vse to samo nepotrebna in draga izguba časa ter tratenje papirja.

Ne kaže pa samo pretirani birokratizem, da nas je gospodarska stiska še premalo prejela, temveč tudi v nas samih se še prav nič ne vidi hotenje, da bi se iz stiske kaj naučili. Gospodarska stiska je vendar pritisnila prav vse državljane in že vsled splošnosti krize bi morala nastati med nami zavest solidarnosti in potreba po skupnem in složnem delu. Mesto tega pa vidimo, da so ljudje prav tako nestrpni drug proti drugim kakor so bili in da jih obvlada prav tista mrznja ko v najbolj divjih strankarskih časih. Samo naravno je, da pri takšnem čustvovanju tudi ne more priti do medsebojnega zaupanja, brez katerega pa tudi ni mogoče zatreti epidemije nezaupanja, ki je najbolj posušilo blagajne naših denarnih zavodov.

Samo malo več medsebojnega zaupanja, pa bi bila sedanja gospodarska stiska za več ko polovico manj občutna. Naši kmetje, obrtniki, trgovci in podjetniki vendar vedno sproti ustvarjajo nove vrednote in kakor uči vedno manjši uvoz, smo si tudi že pasove primerno stisnili. Vsi naši naravni zakladi pa so ostali nedotaknjeni in so tako močno jamstvo za našo plačilno sposobnost, da bi že samo vsled njih mogli dobiti v tujini potreben kredit za oživljenje našega gospodarstva. Toda kaj pomagajo vsi ti veliki zakladi, kaj pomagajo vse delo in trpljenje našega producenta, če pa sami s svojim medsebojnim nezaupanjem naravnost silimo tujino do nezaupanja do nas. Sami ne zaupamo svojim lastnim denarnim zavodom, hočemo pa, da bo tujina njim zaupala svoj denar. V resnici: gospodarska kriza nas je presneto malo izpametovala.

Nekateri pa gredo v svoji lahkomišljive

mosti še za stopnjo nižje. Verujejo sploh samo neugodnim vestem in hiti nočejo verjeti, da bi bila za nas rešitev. Nasprotno, celo govore naokoli, kako da je vse izgubljeno, da je potem oni moreči pesimizem nedelavnosti še večji. Ti ljudje pa se na drugi strani nočejo vprašati, kako naj bo tujina o našem stanju in o razvojnih možnostih našega gospodarstva optimistična, če smo mi sami pesimisti. Brez optimizma tujine pa ni mogoče, da bi dobili tuje posojilo, ki ga vse naše gospodarstvo tako nujno potrebuje.

Ves problem naše gospodarske stiske je prav za prav sila enostaven. Stiska je zadela ves jugoslovanski narod, ves jugoslovanski narod bi tudi moral tudi v slo-

nem in vzajemnem delu najti odpomoč proti stiski. To pa prvič zato, da odpravi vse napake, ki nas tiščijo k tlom že leta in leta — in med temi napakami ni pretirani birokratizem na zadnjem mestu — drugič pa zato, da v zavesti svoje skupne sile najde možnost za ustvarjajoče delo in s tem pripravi tudi tla za zaupanje tujine. A vse to je dosegljivo le, če vsak pri sebi začne izoblikovati to novo mišljenje, če vsak sam pripravi svoje srce za zaupanje do drugega, ne pa da s sejanjem pesimizma zatre še one majhne ostanke zaupanja, ki so se ohranili kljub vsem neprivikam. (Naj postane gospodarska stiska za nas učiteljica, pa bo konec tudi gospodarske stiske same.)

Občni zbor Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani

Uspešno prizadevanje za zaščito upnikov

V četrtek dopoldne se je vršil v veliki dvorani Trgovskega doma občni zbor Društva industrijcev in veletrgovcev. Na občnem zboru, ki je uspel izredno dobro, smo videli zastopnike trgovine in industrije iz vseh krajev naše banovine. Občni zbor te odlične in lepo se razvijajoče organizacije so posetili tudi zastopniki raznih uradov in oblastev.

Zbor je otvoril agilni društveni podpredsednik g. Stane Vidmar, ki je pozdravil navzoče, zlasti zastopnika viš. dež. sodišča g. dr. Eberla, zastopnika Zbornice za TOI gg. Josipa Lenarčiča in tajnika dr. Plessa, predsednika društva »Merkur« g. dr. Windischerja, podnačelnika gremija trgovcev g. Smerkolja, zastopnika Jugoslovenskega društva za zaščito upnikov iz Zagreba gg. Hugona Vollnerja in Šuletiča ter zastopnika društva Wiener Kreditoren Verein g. dr. Pojeta. Z največjim zadovoljstvom je predsednik pozdravil imenovanje odličnega gospodarskega strokovnjaka g. Ivana Mohoriča za ministra trgovine in industrije ter predlagal zanj, kakor tudi za ministra dr. Kramerja in Puclja brzoglavne pozdrave.

Nato je g. podpredsednik v obširnem govoru razpravljal o sodobnih problemih našega gospodarstva. Poudaril je, da se pri nas rešujejo razna prav pereča in delikatna vprašanja na nepravih mestih, kjer se z brezkončnimi razpravami zanemarijo najvažnejše naloge sodobnega gospodarstva. Hitrica razvoja gospodarskih prilik je povzročila tudi izredno aktivnost odbora in društvenega urada. Letošnjo pomlad je zadel društvo hud udarec, ko je zaradi ošesne bolezni izgubilo svojega podpredsednika g. Ivana Sameca, ki je vodil društvo z vso vnemo in izredno požrtvovalnostjo vsa leta od ustanovitve sem. Današnje gospodarske prilike so take — je poudaril naprej predsedujoči, da obstane le to, kar je zdravega, žilavega in pogumnega, dočim je v tem hudem boju vse ne-reelno in za trenutnim uspehom stremeče obsojeno na neizbežen pogin. Danes je potrebna evidenca in registracija vseh pojavov v borbi za obstanek, saj je današnja denarna kriza zavzela silen razmah, ki se jasno kaže v tem, da tožbe, insolvente in poravnave strahotno naraščajo. Mnogo dela je imel društveni informacijski oddelek, ki je zbral dragocene podatke in je imel mnogo opravka s skoraj nezmagljivim opominjevanjem.

Zal se kaže pri nekaterih članih še vedno stremljenje za izkoriščanjem društva in mnogo premalo zavesti napram prepotrebni organizaciji, ki ji je treba pomagati v korist vsega trgovstva in industrije. Nujno potrebno je prav tesno sodelovanje vseh upniških organizacij, zato društvo pozdravlja misel, da se zvežejo vse te organizacije, saj bodo združene mnogo lažje vršile svoje prekoristno delo, kajti le od složnosti imajo upniki korist. Društveni denarni promet se lahko meri s prometom manjšega denarnega zavoda.

Nezdrav pojav se je pokazal pri insolventcah, ki splošno silno škoduje. Uvedene so bile namreč celo 40% poravnave pri takih dolžnikih, ki izkazujejo celo aktivnost v svojem premoženju.

Največja nesreča ne le za društvo, temveč za splošno gospodarstvo je zakon o prisilni poravnavi, zato je prav hvalevredna namera ministrstva, da izpremeni ta zakon. V to svrhu se bo vršila v Zagrebu obširna anketa. Društvo je zahtevalo odpravo moratorija dolgov po zakonu o zaščiti kmetov ali vsaj omejitev v toliko, da se izločijo trgovski in industrijski dolgov. Društvo se je borilo tudi z vso silo

proti zakonu o pobijanju draginje ter be-leži delne uspehe. K sklepu svojega go-vora je predsednik g. Stane Vidmar po-zival člane k optimizmu in goreči borbeno-sti za cilje in koristi stanu.

Poročilo g. Vidmarja je sprejel zbor z glasnim odobravanjem.

Poseben predlog je stavil g. Šumer iz Konjice radi uspešnejše zaščite upnikov.

Iz poročila tajnika Jerneja Jeleniča je razvidno, da je gospodarska depresija v dravski banovini posebno v zadnjem času zelo občutna. Posledica so številne tožbe, poravnave in konkurzi. Tendenca naraščanja insolvent bo predvidoma trajala še nekaj časa. Društvo se je z vso odločnostjo zavzelo za ukinitve poravnalnega zakona, do ukinitve pa naj bi se zvišala minimalna poravnalna kvota od 40 na 50 oz. 75%. Sodnih prijav h konkurzum je izvršilo društvo za svoje člane lani 412, v letošnjem polletju pa že 226. Po kapitalu je šlo lani za 1.276.452-63 Din, v prvem polletju letošnjega leta pa že za 8.841.900 Din, pri tem je pa v vseh 7 milijonov od Pollakovega konkurza. Sodnih prijav k poravnalnemu postopanju je izvršilo društvo lani za svoje članstvo 847, v letošnjem polletju pa že 1110. Po kapitalu je šlo lani za 5.528.660, v letošnjem polletju pa že za 6.891.318-08 Din. Lani je bilo otvorenih 481 konkurzov, odpravljenih pa 434. Prisilnih poravnav, odpravljenih pa le 240 odpravljenih pa 308. V letošnjem polletju je bilo otvorenih 416 konkurzov in 599 prisilnih poravnav, odpravljenih pa le 240 konkurzov in 408 prisilnih poravnav. Tudi v tem vidimo velik porast konkurzov in prisilnih poravnav v vsej državi v letošnjem polletju, katerih višina dosega višino celoletnega lanskega števila.

Kakor informacijske, tako se članstvo premalo poslužuje tudi opominjevalne službe. Tajništvo je izvršilo lani 334 opominjevalnih nalogov. V 11 mesecih lanskega leta je društveni urad izvršil po društvenih pravnih zastopnikih 92 tožbenih in iztirjevalnih nalogov za 301.450-02 Din. Skupno je bilo lani izvršenih 211 tožbenih nalogov za 690.362-71 Din. V letošnjem polletju pa je bilo izvršenih že 525 tožbenih nalogov za skupni znesek 1 milijon 478.860-15 Din.

Lani 31. decembra je bilo včlanjenih pri društvu 199 tvrdk, med letom jih je pristopilo 118, izstopilo pa 32, tako da jih je bilo ob koncu leta 284. Letos 30. junija je pa bilo članov 291. Iz tajniškega poročila je razvidno, da sta odbor in društveni urad v polni meri storila svojo dolžnost.

Iz blagajniškega poročila, ki ga je namesto odsotnega blagajnika podal g. Ivan Jeras, se tudi vidi veliko naraščanje poslov društva. Prebitok za 1931 znaša nekaj nad 31.600 Din, kar se porabi za odpis inventarja.

Poročilo nadzorstva je podal g. Fr. Urbanc. Vsa poročila so bila sprejeta soglasno in z odobravanjem na znanje. H koncu je bila blagajniku in celemu odboru soglasno izrečena razrešnica.

Sprejete so bile nekatere izpremembe v pravilih, število odbornikov se je namreč povečalo od 6 na 10 s pritegnitvijo zastopnika Maribora in Celja. Soglasno je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Stane Vidmar, podpredsednik Ivan Jeras, odbor: Agnola Anton, Gorup Drago, Heinrich Fr., Jelenič Jernej, Ljubič Josip in Schmitt Oskar, namestnika: Praprotnik Edvard in Kokalj Rudolf, nadzorstvo: Hedžet Matija, Urbanc Franc in Volk August.

Med samostojnimi predlogi je predse-

joči prečital pritožbo Majdiča iz Celja glede slabega plačila državnih dobav.

Pri slučajnostih je predsednik g. Stane Vidmar z najtoplejšimi besedami slavil neprecenljive zasluge zaradi bolezni odstopivšega predsednika g. Ivana Sameca, ki je bil takoj ob društveni ustanovitvi izvoljen za podpredsenika, drugo leto je pa že prevzel predsedstvo in društvo s svojo izredno požrtvovalnostjo, marljivostjo, vnemo, razsodnostjo in taktom skozi vse težave pripeljal do današnjih velikih uspehov, ugleda in veljave. V imenu odbora je novi predsednik g. Stane Vidmar predlagal bivšega tako zaslužnega predsednika za častnega člana in občni zbor je med hrupnim odobravanjem g. Ivana Sameca soglasno izvolil za častnega člana. Ker ni bilo drugih predlogov, je predsednik g. Stane Vidmar zaključil občni zbor z zahvalo navzočim in pozivom vsem članom, da se še tesneje oklenejo društva.

Mediic-Zankl kemično čiste, olupšane in navadne pr-stene ter suhe fasadne barve.

Trgovski stiki z Madžarsko

Kakor znano je izvoz iz Madžarske mogoč le proti oddaji eksportnih deviz. Nekvarno temu načelu dovoljuje madžarska narodna banka izjeme in dovoljuje izvoz posameznih blagovnih vrst s tem, da daje protivednost na prosto razpolago. V teh primerih more madžarski izvoznik devize direktno obračunati z inozemskim blagovnim upnikom, ki ima pri kaki madžarski banki kako dobroimetje iz blagovnih dobav. Trenutno dovoljuje madžarska narodna banka olajšave, n. pr. za nastopno blago: vino, konzerve, svežo zelenjavo, sadje, papriko itd. Inozemske firme, ki imajo pri kakem madžarskem denarnem zavodu dobroimetje v pengih, izvirajoče iz blagovnega prometa, morejo to dobroimetje porabiti za izvoz gori navedenih predmetov. Interesanti, ki bi hoteli svoje dobroimetje na Madžarskem, izvirajoče iz blagovnega prometa, porabiti z izvozom ustreznega blaga iz Madžarske, naj se obrnejo, sklicevaje se na št. 12125/32 na zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Razstave in sejmi

JESENSKA UMETNOSTNA RAZSTAVA INVTIPOTI A

V okvirju jesenskih razstavnih prirediteljev bo uprava Ljubljanskega velesejma priredila tudi umetnostno razstavo »Žena v slovenski umetnosti«. V poštev pride zlasti ženski pokret. Razstave se zamorejo udeležiti vsi slovenski likovni umetniki s prodanimi in neprodanimi umetninami. Prevozne stroške v Ljubljano plača razstavljalec, vendar je odvoz po železnici brezplačen. Razstava se vrši od 3. do 12. septembra. Zadnji prijavn rok je 15. julij. Udeležba je brezplačna do števila 10 umetnin. S prijavo naj se po možnosti pošljejo fotografije umetnin, namenjenih za razstavo, v delno uporabo za reprodukcije.

Predvidene so tri denarne prve nagrade in sicer:

- za najboljšo slikarsko delo,
- za najoriginalnejši ženski portret,
- za portret, ki bo od obiskovalcev ocenjen kot najboljši (vsak obiskovalec bo dobil listek, s katerim voli najboljšo delo).

Poleg tega se bodo nekatera odlična dela diplomirala in nagradila po možnosti tudi denarno.

Osebná vabila na udeležbo se ne razpošiljajo. Aranžma bo v večših rokah umetnika.

Ljubljanska borza

Tečaj 8. julija 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2270-42	2281-78
Berlin 100 M	1333-97	1344-77
Brusel 100 belg	782-12	786-06
Budimpešta 100 pengő	—	—
Curij 100 fr.	1097-35	1102-85
London 1 funt	200-73	202-33
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5606-—	5634-26
Pariz 100 fr.	221-02	222-14
Praga 100 kron	168-56	167-42
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	286-75	289-15

Po svetu

Italijanski aeroplani so prevozili v preteklem letu v 29.910 urah 4.200.000 kilometrov, 33.834 potnikov, nad 100.000 kg pošte in časopisov, 447.000 kg prtljage ter 153.000 kg drugega blaga.

Družba južnoitalijanskih železnic z delniško glavnico 240 milijonov lir je imela v preteklem letu 31 milijonov lir čistega dobička proti 28 milijonom v letu 1930 in razdeljuje dividendo 15 lir.

V **Genovi** bo ustanovljena trgovska zbornica (razsodišče) za strojene in nestrojene koze ter usnje.

Olivno olje za mazilno olje uporabljajo v Franciji in Španiji in se vršijo sedaj tudi v Italiji zadevni poskusi.

V **Japonski** so izšle nove naredbe o devizni kontroli, ki so zelo stroge.

Za **izgradbo pristanišča Gdynie**, ki bo dovršena leta 1935, je bilo izdanih doslej 165 milijonov zlotov in je proračunjenih še 27 milijonov.

Zapadnoevropski kartel surovega železa (Belgija, Luksemburg, Francija) je podaljšal do konca tekočega leta in bodo skušali do tedaj obstoječe diference poravnati.

Kritje bankovcev v Franciji je že več kot 100 odstotno; bankovcev je v obtoku 80.667 milijonov frankov, zlato kritje pa znaša 82.100 milijonov. Oficielno kritje je navedeno s 75-9 odstotki, ker so na pasivni strani še tekoče obveznosti.

Bata d. d. bo letos brez dividende; izkazani čisti dobiček se pripíše rezervnemu skladu.

Mednarodni bakreni kartel se je razšel; obstojal je šest let; pokopala ga je poleg drugega ameriška bakrena carina. Glej poseben članek.

Pridelek sadja v Avstriji bo letos rekorden in bo še preostalo za izvoz 12.000 do 15.000 vagonov. Mislijo na uvozno prepoved. Glavni odjemalci avstrijskega sadja so Nemčija, Holandija, Švica, Češkoslovaška in Danska.

Mednarodna pogajanja dušika so na mrtvi točki in se skoraj gotovo ne bodo mogla uspešno zaključiti, ker se čilenska industrija vsled domačih, političnih razmer ne more dalje pogajati.

Industrija ur v Švici se čimdalje bolj organizira in se pripravlja nekakšen trust ur.

Hranilne vloge pri treh velikih hranilnicah v Pragi so narasle do 1. julija na 4.869 milijonov Kč, od koje vsote pride na Mestno hranilnico 2.940 milijonov.

Konkurzov v Nemčiji je bilo objavljenih v juniju 704 (lani 739), poravnalnih postopanj je bilo otvorenih 627 (lani ravno toliko).

Med Rusijo in Bolgarijo postajajo trgovski stiki vedno živahnejši, in se Rusija trudi na vse načine, da pritegne Bolgarijo k sebi.

Brezposlenost na Dunaju je v juniju narasla na 107.000 oseb, s čimer je bila za 21.700 oseb večja kot na koncu lanskega junija.

Povodom 20-letnice

obstoja svoje tvrdke bom prodajal ure, zlatino, srebrnino, dragulje z 20% popustom

IVAN PAKIŽ

LJUBLJANA, Pred škofljo 15/7257

Ogrske proge bivše Južne železnice so prešle s 1. julijem v državno last; država je prevzela tudi vse osebje. Proge so dolge 577 km.

Japonski bombažni izdelki so v Indiji pričeli preplavljati tamošnje trge, in zahtevajo indijske tovarne zvišanje uvozne carine.

Izstopi iz bakrenega kartela se kopičijo in je računati s skorajšnjim njegovim razpadom.

Rumunska poljedelska banka Crédit Foncier Rural je postala insolventna. To je najstarejši rumunski zavod za poljedelske kredite. Kot vzrok navajajo konverzijo poljedelskih dolgov.

Hamburg-Süd, velika nemška plovna družba, znižuje delniško glavnico od 30 na 10 milijonov mark.

Češkoslov. valjarne cevi, 5 po številu, zaznamujejo v prvih petih letošnjih mesecih za 55 do 60 odstotkov manjšo prodajo. Zastal je zlasti eksport.

Občni zbor združenja trgovcev v Ljutomeru

V ponedeljek, 4. t. m. popoldne se je vršil v prostorih restavracije »Triglavec« redni občni zbor združenja trgovcev za ljutomerski srez.

Zborovanje je vodil načelnik g. Venčeslav Vilar, ki je podal v temperamentnem govoru pregledno poročilo o prizadevanjih gremija v preteklem letu. Izčrpno je obdelal v svojem govoru vse one momente, ki so najtežje prizadeli članstvo. Iz tajniškega poročila, ki ga je podal g. Baukart, sledi, da je štel gremij konec preteklega poslovnega leta 222 trgovinskih obratov, 83 pomočnikov in 45 vajencev. Ministru za trgovino in industrijo g. Ivanu Mohoriču je bila odposlana z obnega zbora pozdravna brzojavka.

Blagajniško poročilo izkazuje 27.396 Din dohodkov in 28.952-30 Din izdatkov. Celokupno premoženje je znašalo 28.171-80 Din. Po poročilu računskega preglednika g. Horvata je bil računski zaključek soglasno odobren.

Proračun za tekočo poslovno dobo, ki izkazuje 24.450 Din izdatkov in 25.400 Din dohodkov, je bil ob neizpremenjeni dokladi odobren.

Tajnik Zveze trgovskih gremijev g. I. Kaiser je poročal nato o gospodarskem položaju, novem obrtnem zakonu in gospodarski zakonodaji v zadnjem času. Obrazložil je nato najvažnejše določbe novih pravil združenja. Sklenila se je nato izpopolnitev čl. 9., 23., 35., 38., 43. in pravila soglasno odobrila.

Vršile so se nato volitve uprave združenja. V upravo so bili izvoljeni gg.: Pušenjak, Mihec, Sessler, Križanič, Šumak, Vilar, Lavrenčič F., Lavrenčič Igr., Sušec, Farkaš, Neudauer in Korošec.

Za namestnike gg.: Senčar, Maiš, Rozmanič, Hedžet in Jurjovič.

V nadzorni odbor, obstoječ iz štirih članov, so bili izvoljeni gg.: Horvat, Hrastelj, Domanjko in Gregorinčič; za namestnike pa gg.: Repič, Senčar, Perger in Kolleritsch.

V razsodišče gg.: Reich, Slogovič, Virt in Pucenja.

Predsednik združenja trgovcev v Murski Soboti in član Zbornice za TOI g. Fran Čeh, ki se je udeležil zborovanja s podpredsednikom združenja g. Nemetzom, je pozdravil zbor v imenu Zbornice in poročal o najvažnejših akcijah, ki jih je podvzela zbornica v korist prekmurskega trgovstva.

Na predlog uprave se je nato sklenilo, da bo objavljalo združenje okrožnice itd. na deski, z dostavo okrožnic odbornikom in pa potom »Trgovskega lista«.

Predsednik g. Venčeslav Vilar je obrazložil nato važnost stanovskega tiska in priporočal naročbo na »Trgovski list«.

Tajnik Zveze g. I. Kaiser je podal nato poročilo o obligatorni izvedbi socialnega zavarovanja samostojnega trgovstva. Soglasno se je izrekel občni zbor za obligatorno izvedbo socialnega zavarovanja in naročil upravi združenja, da izvede pismeno glasovanje.

Pri razpravi o predlogih se je soglasno sprejela resolucija, ki zahteva med drugim ukinitvev kmečkega moratorija, ukinitvev krošnjarstva v ljutomerskem kot obmejnim srezu, znižanje davčnih bremen in obrestne mere, sestavo davčnih odborov po stanovskih organizacijah in ekspeditivnejše poslovanje carinarnic.

Občni zbor je bil dobro obiskan, debata je bila stvarna in živahna.

Občni zbor združenja trgovcev za logaški srez

V nedeljo, 3. t. m. popoldne se je vršil v prostorih restavracije g. K. Kovača v Starem trgu pri Rakeku občni zbor združenja trgovcev za srez Logatec.

Zborovanje je vodil predsednik g. Stanko Lenarčič, ki je k prvi točki dnevnega reda podal obsežno in pregledno poročilo o delovanju gremija v pretekli poslovni dobi.

Zlasti je v svojem poročilu omenil akcije, ki jih je podvzel gremij v zaščito interesov svojih članov.

Gremij je interveniral radi ureditve obrtov v Rovtah, ukinitve monopolov šolskih zvezkov, glede prodaje molitvenikov po župniščih, preprečenja deerarizacije pošt, nedostatkov na pošti v Dolenjem Logatecu, diferenciranja sreskih doklad, krošnjarstva in carinarnice v Planini.

Gremijalna sekcija lesnih trgovcev, ki jo je zastopal v Osrednji sekciji g. Žuljan, je nastopala v preteklem letu radi šušmarstva in lesni trgovini in sodelovala pri izdelavi osnutka pravilnika o izvozu lesa.

Poročal je nato o najvažnejših zakonih in sicer o zakonu za zaščito kmetov, zakonu o pobijanju draginje in novem obrtnem zakonu.

Iz statističnih podatkov, ki jih je predsednik g. Stanko Lenarčič podal v svojem poročilu, posnemamo, da je štel gremij konec preteklega poslovnega leta 326 članov, 75 pomočnikov in pomočnic ter 56 vajencev in vajenk.

Računski zaključek za leto 1931 je bil predložen vsem članom in se radi tega o njem na občnem zboru ni razpravljalo. Bil pa je soglasno odobren. Istotako je bil soglasno odobren proračun za tekočo poslovno leto. Primanjkljaj v znesku 16.074 dinarjev se bo kril z doklado, ki se bo po sestavi novega katastra določila.

Predsednik g. Stanko Lenarčič je predlagal nato izpopolnitev čl. 23., 29., 38., 43./1, 43./5 novih pravil združenja, ki so bila v celoti odobrena.

Dosedanje gremijalno načelstvo je z ozirom na to, da njegova funkcijska doba še ni potekla, prevzelo posle uprave združenja. Izvršile pa so se nanovo volitve nadzorstvenega odbora.

Izvoljena sta bila dosedanja računski preglednika, kot tretji član nadzorstvenega odbora pa g. Lešnjak.

Za namestnike so bili izvoljeni gg.: Mlakar, Kržič in Žumrej. V razsodišče so bili v zmislu čl. 35. pravil izvoljeni gg. Levstik, Škrl in Žuljan.

K razpravi o obligatorni izvedbi socialnega zavarovanja je poročal tajnik Zveze trgovskih gremijev g. I. Kaiser, ki je po-

drobno obrazložil pomen in važnost socialnega zavarovanja samostojnega trgovstva. Občni zbor se je soglasno izjavil za obligatorno izvedbo socialnega zavarovanja in naročil upravi združenja, da z ozirom na to, da ni na zborovanju navzoče nadpolovične večine članov, izvede pismeno glasovanje.

Pri raznoterostih se je razpravljalo o delitvi koledarjev in sklenilo, da se koledarji ne prodajajo niti delijo. Glede kartelov in cene solnih vreč se je razvila živahna debata in sklenilo intervenirati na merodajnih mestih.

Prihodnja skupščina združenja se bo vršila v Cerknici. Občni zbor je bil dobro obiskan in živahna debata je pokazala, da se naše obmejno trgovstvo tudi stanovsko probuja.

Potrebujem večjo količino **DRV** za kurjavo
Ponudbe poslati na naslov
Radivoje Milošević
Kosovska Mitrovica

Načrti za vnovčenje letine.

Zveza poljedelskih družb Donavske banovine v Novem Sadu izdeluje načrt za vnovčenje letošnjega pridelka. Računijo z manjšim previškom kot lani in hočejo kolikor mogoče veliko prodati v Jugoslaviji sami. Mislijo zlasti na dobavo pšenice za takozvane pasivne kraje, namesto koruze. Zahteva se v ta namen v prvi vrsti znižanje voznine. Kljub deviznim težkočam se tudi še nadalje računski za gotovo prodajo v inozemstvu. — Poljedelsko zborovanje v Horgošu je pa zahtevalo od vlade ureditev pšenične cene; z majhno obremenitvijo domače porabe naj se pospešuje izvoz. Zahteva se osebje in zadostna denarna sredstva za zaščito proti poplavam. Za poljedelstvo pripraven svet naj se ne porabi za vinograde. Uvozna carina na pomožna kemična sredstva naj se odpravi, inozemski (ogrski) izdelki paprike naj se z vsjo strogostjo preiščejo. Za omiljenje težke krize zahtevajo kmetje izdajo najmanj ene milijarde srebrnih novcev brez posebnega kritja, dalje zopetno vpeljavajo zneska 1800 mil. dinarjev v obtok, koji znesek je bila pri stabilizaciji dinarja država vrnila Narodni banki. Za financiranje letošnjega pridelka naj da vlada na razpolago lombardno posojilo v znesku pol milijona dinarjev.

Novi načrti o Podunavju

Pariški »Journal« poroča o novih predlogih francoske delegacije glede Donavskega projekta; zahteva se dovolitev prednostnih carin za Donavsko pšenico, ki naj se prevzame od velesil po natančno določenih kontingentih. Obdonavske države zopet naj se zavežejo, da bodo dovolile tarifne olajšave za določene industrijske predmete, na katerih imajo velesile svoj poseben eksportni interes. Slišimo, da se je nemška delegacija izrekla za francoski načrt, da je torej opustila opozicijo. Italija izraža nekaj pomislekov; Anglija se pa boji protesta svojih dominionov, če bi dovolila obdonavskim državam prednostno carino za njih pšenico.

O teh načrtih je povedal znani ogrski ekonom Elemer Hantos po svojem povratku iz Lausanne sledeče: »Odlične nemške osebnosti so mi izjavile, da bo Nemčija v slučaju sprejemljive rešitve reparacijskega vprašanja rada podpirala francoski načrt o Podunavju, in sicer z dopolnilom, ki ga predvideva moja spomenica. Angleži in Italijani želijo, naj dobijo moji načrti o Srednji Evropi po možnosti širok okvir, v katerem naj se vsem deželam agrarnega previška dovolijo enostranske preference. Ta ideja se po-

raja že nekaj let, pa zadene zmeraj zopet na odpor Rusije in prekomorskih dežel. Ravno zato se bo treba zadovoljiti z ožjim sodelovanjem peterih ali šesterih dežel Podunavja in bo treba skrbeti, da se to sodelovanje ne bo izraslo v avtarkijo in tako omejilo gospodarske udejstvovalne možnosti sosednih držav. Če se prične v Podunavju s pametno razdelitvijo dela, potem ne bo nobene ovire več za oblikovanje velikega srednjeevropskega ali vseevropskega gospodarskega ozemlja. Naplačno bi pa bilo, če bi se začelo s prav velikim velepoteznim programom, kojega posledice se ne dajo predvideti in oceniti. — Dogodki zadnjih mesecev so segli daleko preko prvotnega Donavskega načrta, ki je imel zgolj trgovsko-političen značaj, in so postavili v ospredje vprašanja finančne in vrednotne politike. S tem je postala rešitev Donavskega problema ne samo bolj komplicirana, temveč tudi bolj nujna. Če se reparacijsko vprašanje proti pričakovanju ne bo dalo zadovoljivo rešiti, bodo morale vzeti Donavske države svojo usodo same v roko in ne bodo več mirno gledale na kravje kupčije velesil. To je pač moška in odločna beseda.

Naredba o vinotočih pod vejo

Na osnovi zakona o obrtih je predpisal ban Dravske banovine naslednjo naredbo o izdajanju pooblastil za točenje vina lastnega pridelka (vinotoči pod vejo).

Pooblastila za točenje vina lastnega pridelka se smejo izdajati samo tistim vinogradnikom, ki so zanesljivi in vredni zaupanja in ki izpolnjujejo pogoje § 179. obrtnega zakona (to je tistim, ki so dovršili 25. leto starosti, ki ne bolujejo za kakšno nalezljivo boleznijo, nadalje tistim, ki niso pod zaščitnim nadzorom po §§ 56. k. z., ki niso bili obsojeni zaradi zločinstva ali prestopka iz koristoljublja ali zoper javno pravost odnočno po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi ali v povratku zaradi zločinstva ali prestopka zoper življenje in telo in takim, ki niso vdani potepanju, beračenju, vlačuganju, pijančevanju in niso v pijanosti nagnjeni k izgredom).

Pooblastila se dajejo samo vinogradnikom, ki se preživljajo pretežno iz donosa vinograda in jim je vinogradništvo glavni poklic in ne gojijo šmarnice. Takega pooblastila pa ne more dobiti oni vinogradnik, ki premore več kakor 3 ha vinograda. Vino lastnega pridelka se sme točiti samo v onih krajih, kjer je bilo to doslej dovoljeno, to pa v občini, v kateri je bilo vino pridelano. V mestih, trgih, zdraviliščih in letoviščih točenje pod vejo ni dovoljeno. Pooblastila za vinotoče pod vejo izdajajo pristojna občna oblastva prve stopnje po zaslišanju gostilničarskega združenja. Prošnji za pooblastilo mora prosilec priložiti potrdilo občine, da izpolnjuje gornje pogoje naredbe. Vinotoč pod vejo se sme dovoliti za največ tri mesece v letu. Če se točenje vrši v lastnikovih prostorih, mora skrbeti lastnik za čistost in zdravstveno ureditev prostorov in opreme ter skrbeti za potrebni red, mir in varnost.

Če se vrši točenje na prostem, je skrbeti, da kraj ne povzroča javnega zgražanja, da ne ovira javnega prometa, da ni v bližini šole, bolnice ali cerkve in da je prostor zdravstveno primeren. Tudi na prostem mora skrbeti lastnik za čistost in zdravstveno ureditev opreme ter za red, mir in varnost. V vinotočih pod vejo je lastniku prepovedano dovoljevati igre, godbo ali ples, dolžan je tudi zabraniti vsakršno razuzdanost. Osebam pod 18 leti starosti ali splošno znanim pijancem ne sme prodajati pijače. V vinotoču sme postreči samo z vinom lastnega pridelka. Vinotoči pod vejo smejo obratovati le do 20. ure.

Izjeme od teh določil sme dovoliti ban v posameznih primerih. Če izdano pooblastilo se sme takoj preklicati, če se pojavijo kakšne nerednosti, da lastnik ni več vreden zaupanja in ni zanesljiv. Prekrški te naredbe se kaznujejo po določilih § 397. obrtnega zakona (z globo od 25 do 1500 dinarjev). Po tem določilu se kaznujejo tudi mi, ki bi na drobno točili vino brez pooblastila ali pa bi ga prekoračili. Ta naredba je objavljena v »Službenem listu« od 9. t. m. in stopi ta dan v veljavo.

Dospelost davkov v plačilo v III. četrtletju 1932

Davčna uprava v Ljubljani razglašala: V smislu čl. 148. zakona o neposrednih davkih se objavlja, da dospe v III. četrtletju 1932 v plačilo:

a) dne 1. julija 1932 tretji četrtletni obroki zgradarine, pridobnine, rentnine, družbenega davka, davka na nezoženjene osebe, davka na poslovni promet in vojnice;

b) dne 15. avgusta 1932 prvi polletni obrok zemljarine.

Prizadeti davčni zavezanci se opozarjajo, da te obroke v lastnem interesu poravnajo pravočasno in sicer davke navedene

ad a) najkasneje do dne 15. avgusta 1932;

ad b) najkasneje do dne 15. avgusta 1932.

Uslužbenki davek morajo pobrati, odnosno odvesti davčni upravi s seznamkom vsi delodajalci, ki zaposlujejo preko 20 uslužbencev, kakor tudi vse državne in samoupravne institucije in načeloma družbenemu davku zavezane osebe ne glede na število zaposlencev — najkasneje 15. dan po preteku vsakega meseca.

Ostali delodajalci pa morajo pobrati uslužbenki davek v davčnih znamkah tako, da jih ob vsakokratnem izplačilu mezde nalepijo v davčni knjižici na zato določenem mestu in uničijo z žigom ali svojeročnim podpisom. (Cl. 98., 99., 100. zak. in pravilnik o neposrednih davkih.)

Davek na nezoženjene osebe, katerih mesečni prejemki znašajo več kot 2.500 Din, pa morajo vsi delodajalci brez izjeme odpremiti v istem roku davčni upravi v gotovini.

Zavodi, naprave in podjetja, ki so dolžna pobirati davek na rente po čl. 71. zakona o neposrednih davkih, morajo odpremiti pobrane zneske po seznamku najkasneje v 45. dneh po preteku vsakega polletja, torej za

I. polletje do vstetega 14. avgusta 1932.

II. polletje do vstetega 14. februarja 1933.

Davčni zavezanci splošnega davka na poslovni promet po zakonu z dne 31. januarja 1922, ki plačujejo davek po knjigi opravljenega prometa, morajo predložiti prijave in plačati ustrezni davek za III. četrtletje 1932 najkasneje do 30. julija 1932.

Davčni zavezanci skupnega davka na poslovni promet, po zakonu z dne 12. julija 1930, ki so izbrali način plačevanja po davčnem predpisu iz prejšnjega leta (čl. 147.).

Davek novih davčnih zavezancev in novih davčnih predmetov se mora plačati najkasneje v 30 dneh po prejemu plačilnega naloga.

Kdor ne plača dospelih obrokov do skrajnega plačilnega roka, mora plačati od tega dne pa do dne plačila 6% ne letne zamudne obresti in proti njemu se uvede izvršilno postopanje, ki je v zvezi s sledečimi stroški:

a) za pismeni opomin ena para od vsakega dinarja dolga, najmanj pa 10 Din;

b) za rubežen 2 pari od vsakega dinarja dolga, najmanj pa 10 Din in taksa po t. p. 79. taksnega zakona v znesku 5 Din;

c) za dražbo taksa po t. p. 81. taksnega zakona.

**Smotreni trgovci in industrijci
čitajo vse dobavne razpise, ki jih
redno prinaša naš list. Dobav
potom javnih licitacij se more
udeležiti vsak trgovec in vsak
producent! Čitajte in ne opuščajte
ugodnih poslovnih prilik, ki
Vam jih nudijo udeležbe na javnih
licitacijah!**

Dobava-prodaja

Dobave. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 25. julija t. l. ponudbe glede dobave 440 kg železa za avtogensko varenje, 30 komadov izdragalnikov in 10 komadov žaglinih listov; do 26. julija t. l. pa glede dobave 3800 kg različnega železa. (Oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Dobava. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani razpisuje komisijske nabave osva, ječmena, sena in slame, ki se bodo vršile v intendantskih skladiščih v Ljubljani, Mariboru in Celju ter pri komandi mesta v Slov. Bistrici in sicer za seno dne 10. julija, za slamo 20. julija, za ječmen in oves pa 1. avgusta t. l. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 15. julija t. l. ponudbe glede dobave 60 ton portland-cementa. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 21. julija t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg masti za jamske vozilke. — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 21. julija t. l. ponudbe glede dobave 500 kg navadnih žebčev. — Dne 12. avgusta t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu ofertna licitacija glede dobave opeke. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu se bodo vršile naslednje ofertne licitacije: Dne 18. avgusta t. l. glede dobave raznih zdravil; dne 25. avgusta t. l. glede dobave kemikalij; dne 1. septembra t. l. glede dobave raznih zdravil in olj; dne 8. septembra t. l. glede dobave motvoza, plutovinastih zamaškov in medicinskih stekel; dne 17. septembra t. l. glede dobave papirja za filtriranje in zavijanje praškov; dne 20. septembra t. l. pa glede dobave konjaka. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri Upravi omenjenega skladišča.) — Licitacija glede dobave električnega materiala, ki je bila razpisana za dan 3. avgusta t. l. pri Komandi mornarice v Zemunu, je preložena na dan 17. avgusta 1932.

Oglašajte
v »Trgovskem listu«!

FORDOVI NASADI KAVČUKA V BRAZILJI

Svetovno produkcijo in prodajo kavčuka kontrolira Vel. Britanija. Fordu je kot veleproducentu avtomobilov na tem, da se osamosvoji v preskrbi s kavčukom in je zato pred štirimi leti nakupil velikanski kompleks v brazilski državi Pará, ki je bila nad sto let glavni svetovni dobavitelj kavčuka. Osem milijonov dolarjev je vstalnil Ford doslej v to podjetje, vsako leto so džunglo kultivirali na ca. 1000 acirih (1 acre = ca. 40 arov). Danes rastejo kavčukova drevesa ali grmi na ozemlju 4000 acrov. Prvo drevo so zasadili leta 1929. Pretekla bodo še štiri leta, preden se bo mogel dobiti kavčuk v omembe vredni izmeri. Ford pa v svoji brazilski pokrajini ne bo kultiviral samo kavčuk, temveč tudi orehe, bombaž, riž itd. Zgradil si je tudi železnico. Zanimivo je vsekaror, ali bo velikanski načrt prinesel zaželjeni uspeh ali ne. — Brazilski kavčuk je proti azijskemu zato stopil v ozadje, ker ga domačini niso gojili v plantažah, temveč so ga nabirali kar v pragozdu, kjer drevesa iste vrste niso skupaj.

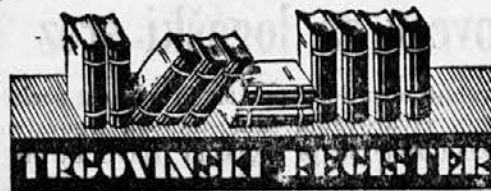
Sir polnomasten
ementalec
dokler traja zaloga **Din 16-**
ZUPAN JULIJ, Sv. Petra c. 35
TELEFON 30-21
Dobl se tudi v buffetu „DAJ — DAM“

Pomorsko trgovsko brodovje počiva

Angleška statistika o trgovskem brodovju nam pravi, da znaša prostornina svetovnega trgovskega brodovja 70,130.000 brutoregister-ton. Angleški delež, ki je znašal pred svetovno vojsko 45 odstotkov vsega svetovnega trgovskega brodovja, znaša sedaj le še 29 odstotkov; kajti angleška trgovska mornarica šteje 20,300.000 brutoregister-ton. Za Anglijo pridejo U. S. A. s 13,5 mil. brt., nato Nemčija s 4,3, Japonska s 4,3, Norveška s 4,1, Francija s 3,6, Italija s 3,3, Holandija s 3,1, Švedska z 1,7 in Danska z 1,1 mil. brt. Ostale dežele imajo po manj kot 1 mil. brt. Sedanja gospodarska kriza seveda tudi trgovskemu brodovju ni prizanesla, in je danes od gornje vsote (70,13) celih 19 odstotkov ali 13,040.000 brt. brez posla. Najbolj prizadeta je relativno Nemčija, kjer

počiva 31 odstotkov vsega trgovskega brodovja. Pač je odstotek brodovja v Nemčiji skoraj petkrat manjši kot v Angliji, če vzamemo absolutne številke. V Angliji počiva danes 14 odstotkov brodovja; relativna ugodnost je najbrž posledica razvrednotenja funta. V U. S. A. je brez dela 24 odstotkov, v Japonski samo 8 odstotkov (vojaški transporti zaradi konfliktov v Kitajski), v Norveški 21 odstotkov, v Franciji 28 (tu govorijo večkrat o uničenju nepotrebnega brodovja), v Italiji 18 odstotkov (zmeraj beremo o fuzijah in znižanju glavnice), v Holandiji 19 odstotkov (beremo isto in kot drugod tudi tukaj o državni podpori), v Švedski 11 in v Danski 20 odstotkov. — Severonemški Lloyd zaznamuje okoli 24 odstotkov počivajočih ladij, Hapag eno celo tretjino. Govorili smo že o interesni skupnosti teh dveh velikih družb. Izgled v bodočnost, pravi Lloydovo poročilo, je pač slab, vendar bi pa še tako majhno izboljšanje v svetovnem gospodarstvu prišlo v prvi vrsti morskim plovbi v dobro.

»Trgovski list« je obenem z našim dnevnim časopisjem poročal, da je od splošne krize prizadeto tudi jugoslovansko trgovsko brodovje, da so morale družbe vzeti iz službe marsikakšno ladjo in opustiti promet na tej ali oni črti. Seveda vpliva slabi položaj morske plovbe tudi na vse druge panoge. Ker je že starih ladij preveč, se novih le bolj malo gradi, brezposelnost narašča, in obrti, ki so sicer pri gradbi ladij sozaposlene, so brez dela. In ker je manj dela, je manj produkcije in zato manj prometa in zato zopet več ladij nezaposlenih. Tako gre naprej. Circulus vitiosus. Splošno mislijo, da svetovno gospodarstvo skoraj ne more bolj pasti kot je že. Enkrat se bo le obrnilo in tedaj bodo tudi za trgovsko brodovje prišli boljši časi.

Vpisala se je nastopna firma:
Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Kuverta, konfekcijska tvornica, družba z o. z.
Družba temelji sedaj po sklepih dveh izrednih občnih zborov z dne 4. junija

1932 radi zvišanja osnovne glavnice od 75.000 za vsoto 75.000 Din na 150.000 Din in zbog pristopa novega družabnika na izpremenjenih točkah 4., 6., 8., 9. in 12. družabne pogodbe z dne 12. aprila 1923.

Višina osnovne glavnice: dosedaj 75.000 dinarjev, sedaj pa 150.000 Din.

Vplačila na osnovno glavnico: popolnoma vplačana.

Izbriše se: poslovodja Hedžet Matej, veletrgovec v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 4, vpiše pa se poslovodja Srebre Egon, tovarniški ravnatelj v Zagrebu, Trg Kralja Petra št. 4.

Podpis firme: Družbino firmo podpisujeta kolektivno 2 poslovodji ali pa en poslovodja in en prokurist, tako da prista-vita svoja podpisa pod besedilom firme, ki je lahko natisnjeno, s stampiljko odtisnjeno ali pisano od kogarkoli, prokurist s pristavkom »pp«.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 24. junija 1932.

Firm. 587. — Rg. C II 59/13.

*

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: »Jugotehna«, družba z o. z.

Po sklepu običnega zbora družabnikov z dne 21. junija 1932 se je izpremenil odstavek: Petič, zadnji odstavek družabne pogodbe z dne 27. novembra 1930.

Družbo zastopata in njeno tvrdko podpisujeta pod natisnjeno, pisano ali s pečatom odtisnjeno besedilo kolektivno dva poslovodji, kojih eden mora biti dr. Kersnik Janko, Knez Zdenko ali ing. Knez Tomo.

Vpiše se poslovodja Pirc Ivo, zasebni uradnik iz Ljubljane.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 24. junija 1932.

Firm. 606. — Rg. C IV 241/7.

*

Sedež: Maribor.

Besedilo: Ivo Mihorko, trgovsko zastopstvo tehničnih in električnih predmetov.

Izbriše se dosedanji imetnik Mihorko Ivo zbog smrti, vpiše pa sedanja imetnica Mihorko Mara, trgovka v Mariboru, Dr. Karla Verstovška ulica št. 4.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 23. junija 1932.

Firm. 678/32. — Rg. A III 155/3.

**KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE
TISKARNE
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6**

REG. Z. Z. O. Z.
NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:
SALDA-KONTE, ŠTRACE, JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE, MAPE, ODJEMALNE
KNJIŽICE, RISALNE BLOKE ITD.

Špedicija Turk

Ljubljana, Masarykova cesta št. 9
prevzema (nasproti carinarnici) prevzema

Ocarinjenje

vseh uvoznih in izvoznih pošiljk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.
Telefon Interurban št. 2157.

Prevažanje

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego, kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili po dve, tri in sedem ton nosilnosti.
Telefon Interurban št. 2157.

USTANOVLJENO LETA 1846 TELEFON 2563
GRADBENO PODJETJE

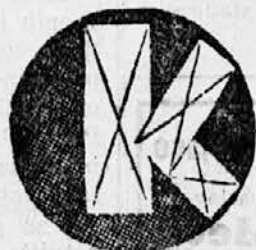
G. Tönnies, Ljubljana

DRUŽBA Z O. Z.

PISARNA: DUNAJSKA CESTA 25

VHOD DVORAKOVA ULICA 3

Podjetje projektira in izvršuje vsa v gradbeno stroko spadajoča dela. Iz lastne opekarne nudi po konkurenčnih cenah lepo, močno zgano opeko. — Iz lastnega gramozoloma vse vrste peska. Zaloga vsega gradbenega materiala na skladišču Kette-Murnova cesta.

KUVERTA
LJUBLJANA
Karlovska 22, Vofarski pot 1
TVORNICA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

Pleskarsko
in sobo-slikarsko delo
izvršuje
po najugodnejših cenah

IVAN GENUSSI

LJUBLJANA

Igriška ulica št. 10

Inserirajte
v Trgovskem listu!

J. HLEBŠ, LJUBLJANA

DRUŽBA Z O. Z.

CANKARJEVO N. 21 -- MESTNI TRG 19

Sobo-črkoslikarstvo in pleskarstvo

Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70.

KLIŠEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidneje

KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Iv. Brunčič

stavbni in pohištveni pleskar
in ličar

Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela ter se toplo priporoča cenjenim naročnikom.

Ljubljana, Kolodvorska 23

Cene zmerne, delo solidno,
postrežba točna

TELEFON 34-76

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23

Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur

Trgovci, čitajte Trgovski list!